

Også du, min sønn Brutus:

Churchill ville forbedre den engelske rase: "Tvangssterilisering av 100 000 åndssvake barn - konsentrasjonsleirer for fattige og prostituerte"

Clive Ponting
«CHURCHILL»
Sinclair-Stevenson,
London

- Hver gang min farmor, som var født og oppvokst i de nordengelske kuldstrøk, hørte Winston Churchill bli hyllet som krigshelt og nasjonens redningsmann, brukte hun å si: «Ja, men det var også han som førte krig mot sitt eget folk da han sendte soldatene på streikende grubearbeidere».

Til tross for at dette skjedde i hennes ungdom, da Churchill var konservativ innenriksminister, kunne hun ikke glemme eller tilgi. I forbindelse med minnestunden over invasjonen i Normandie forekom det en ganske hatsk debatt i de britiske aviser om Winston Churchill virkelig fortjente den personlige og politiske stilling han har i engelsk nåtidshistorie.

Årsaken til den offentlige tvil er en meget kritisk biografi, «Churchill», skrevet av Clive Ponting. Entidligere tjenestemann ved det britiske forsvarsministeriet.

I sin bok utnytter Ponting det veldig militærpolitiske arkivmateriale som finnes tilgjengelig, og som viser Churchill i et helt annet og mindre fordelaktig lys. Det er åpenbart ikke uten fare at man angriper en slik nasjonal høytstående person som Churchill i Storbritannia. Kulturredaktøren i den ansette Times Literary Supplement sluttet f.eks. sin anmeldelse av boken med å anbefale Ponting å bytte sin bostedsadresse.

Det var ikke før etter annen verdenskrig at Churchills status som politiker ble endret i massemedia. Hans

sigarrøkende britiske bulldogfigur ble satt på pidestall og betraktet som et levende nasjonalmonument. Før den tid var han lenge mistrodd og lite elsket. Det er etterkrigstidens manipulering og mytologisering av Churchills liv og verk som Ponting, gjennom en inngående granskning, effektivt slår hull på.

Churchill var tidlig kjent som en reaksjonær, og han var så absolutt et rasistisk elitemenneske som foraktet både folket og den demokratiske prosessen.

Han ønsket således helt åpent å tvangssterilisere 100 000 åndssvake barn, og sende tusentalls kriminaliserte prostituerte og fattige til arbeidsleire for forbedring av den engelske rasen. Han var en bitter motstander av kvinnes stemmerett, koloniens frigjørelse og all slags sosial velferdspolitik.

I 1930-årene var han en varm beundrer av både Franco og Mussolini. Under hele sin politiske karriere anså Churchill at krig var den eneste riktige løsning på konflikter mellom nasjoner. Derfor ivret han på 1950-tallet for en preventiv atomkrig mot Sovjetunionen, som på grunn av sitt forhatte system, skapt av jødiske bolsjevikere, måtte utslettes.

Under 2. verdenskrigs innledningsfase var Churchill overbevist om at konflikten skulle avgjøres her oppe i Norden, og han satte derfor i gang forberedelser til en invasjon av Sverige via Nord-Norge.

Havnebyene Oxelosund og Luleå skulle bombes og malmfarten i Gällivare okkuperes. Planene ble satt i gang da britiske tropper steg i land nær Narvik. De ble hurtig

kastet ut av tyskerne, og Storbritannias første militære fiasco var et faktum.

Forfatteren, Ponting, blottlegger Churchills gjennomgående forakt for vanlige mennesker, og hans kyniske hensynsløshet i krig hva angår rene terrormetoder mot den sivile befolkning. Allerede på 20-tallet hadde Churchill gitt ordre om historiens første luftangrep med gassbomber - mot russiske byer under vestmaktenes intervensjonskrig i Sovjet.

Etter kollapsen i Norge i 1940 gjennomførte han en liknende flystrategi med terrorbombing av det tyske folket, fremfor alt arbeiderne - som han foreslo - i forsøk på å knekke deres krigsmoral.

Denne type luftangrep fortsatte han med resten av krigen. Bare i Dresden døde over 100 000 mennesker i den ildstorm som brannbombene forårsaket.

Det er Göteborg-Postens seriøse kulturmedarbeider, Ronald Paul, som har anmeldt boken om Churchill. La oss slå det fast.

Vårt utdrag er hentet fra den svenske stor-avis.

RED.ANM.

AV PLASSGRUNNER

må vi forbeholde oss retten til å forkorte innkomne manuskripter. Oftest gir vi innsenderen varsel om dette, men like før vi må levere manuskripter til setting, kan det bli for liten tid til det.

ALF LARSEN FIKK DIKTERLØNN MEN BLE EKSKLUDERT AV FORFATTERFORENINGEN

I «Farmand» nr. 4, den 28/1-78 finner vi redaktør Hoff's anmeldelse av Henry Werrings bok: «Alf Larsen. En dikters livsløp.» Dreyers forlag:

Fra omtalen av boken sakser vi:

Helt fra 1947 og i mange år var Farmand Alf Larsens hovedorgan med stadige innlegg og faste spalter (bl.a. «Tanker i tiden», og «Nattetanker»). Hvorfor Werring nevner dette bare **en passant** er underlig. At også Odd Eidem i en ellers ypperlig og omfattende anmeldelse i Aftenposten unnlater å nevne Larsens mangeårige virksomhet i Farmand virker likeledes merkelig.

Det er ikke bare på det kunstneriske og teoretiske plan Alf Larsen opererte. Han var et maktmenneske. «Jeg lot budstikken gå», sa han ifølge Werring. Og Larsen undervurderte ikke seg selv. Da han engang ble spurt hva hans mål var, svarte han: «Jeg vil vende tidens strøm». Det er et storartet svar.

Men på ett punkt var han «ureddelig». Han ville ikke tro på nazistenes gassing av 6 millioner jøder. Fotografier fra Belsen og andre tyske Vernichtungs-Lager nektet han å akseptere. Ikke engang 600 000. Maksimum 6 000 (hvilket i seg selv kunne være nok). Dette virket som den reneste apologi for nazistene og bevirket at Alf Larsen i jøssingkretser ble betraktet som nazist, eller iallfall super-striper.

Det er sant at anerkjennelsen av Alf Larsen som dikter kom både sent og langsomt, men hverken Alf Larsen eller hans biograf Werring synes å ha noen anelse om at det var den ustanselige og hissige benektelsen av nazistenes milliongassing av jøder som fikk så mange til å vende ham ryggen. Denne komplette mangelen på menneskelig medfø-

lelse for de jødiske ofre hos en mann som kunne være følsom nok, var så selsom at mange har etterlyst en forklaring. Selv har jeg fremsatt den hypotese (også overfor ham selv, nærmest i spøk) at hans far måtte ha vært en jødisk kramkar. Her er un-

(Forts. side 2)

BLINKSKUDD I "FOLK OG LAND"

INO's Pressetjeneste ble i slutten av åttiårene opprettet og ledet av redaktør Idar Aarheim.

En proff pressemann, kjent og aktet, men også fryktet for sin nådeløse kamp mot ensretting og meningsterror.

Uten tidligere å ha pådratt seg noe «nazistempel» kom han til oss med sin sylkvasse penn, beredt til å sloss. Han delte så visst ikke alle våre oppfatninger av hva vår bevegelse hadde stått for, og ville derfor ikke inn i noe fast mønster. Det var usannhetene i den offisielle norske okkupasjonshistorie han ville til livs, - og ikke minst myten om det «glansfulle» rettsoppgjør.

Takket være sitt gode omdømme som journalist ble ikke dørene stengt for ham under sin jakt på facts, og en rekke kjente veteraner fra politikk og motstandskamp sto villig fram for intervjuer.

Etter oppfordringer fra flere lesere bringer vi i månedens nummer utsnitt fra redaktør Idar Aarheims mange «blinkskudd» i FOLK OG LAND.

Knut Hamsuns siste brev til sin bror Ole

Den 3. mai 1943 skrev Knut Hamsun sitt aller siste brev til sin bror Ole på Hamarøy.

Han visste at Ole hadde dårlig syn, og anstrengte seg for å skrive brevet klart og tydelig.

«Segelfoss Tidende» (4. august 1959) beretter:

- Anstrengelsen for å skrive tydelig gjorde vel at han glemte seg av og til når det gjaldt bokstaveringen - der står svært og svert, dygdig og dygtig, og et sted skriver han et ord to ganger. Ole Skomaker var sengeliggende da han fikk brevet og måtte ha det lest høyt for seg. Mange kom for å hilse på ham, og alle beundret hvor pent Knut Hamsun skrev enda så gammel han var.

Ringen sluttet: Da Knut gikk på skolen på Hamarøy var han berømt for sin skrift. Han fikk 1,5 i skrivning, den beste karakter som overhodet ble gitt i alle Knuts skoleår.

Det var i 1873 han fikk mest berømmelse for sin håndskrift.

På Hamarøy sitter man i 1943 og beundrer hvor pent han fremdeles skriver . . .

Blant dem som besøkte Ole og leste brevet var stortingsmann, fiskeriinspektør Johan Ellingsen, Fikke.

På grunn av at brevet var almen høytlesning ble arket medtatt, særlig er det nå slitt i brettene, men leselig er det fremdeles.

Når Knut Hamsun i sin høye alderdom skriver til sin bror om alle de par sko Ole har laget, så har det nok vært med sære tanker. Også Knut hadde jo vært skomaker!

Ringen sluttet: En skomakermester i Bodø, en gammel kjenning og fjern slektning av Knuts far, tok Knut i lære. Skomakermesteren hadde 11-12 mann i arbeide, og skulle ha en ny læregutt. Han kom altså fra Hamarøy. Han var snill og velvillig, gjorde seg umak med arbeidet, forteller mesteren, og legger til: Men det hendte likevel rett som det var at Knut lot sylen hvile og ble sittende og holde på skoen uten å sy grimen fast.

Knut var ikke snakksom, han var lite kameratslig, overfor de andre læreguttene. Han var aldri sammen med dem i fritiden, men holdt seg mest for seg selv. Forklaringen vet vi. Det var i sin skomakertid i Bodø han la siste hånd på «Bjørger». Den ble trykt i Bodø. *Bjørger*. Fortelling af Knut Pedersen Hamsund. Eget forlag. Bodø. Trykt af Alb. Fr. Knudsen. 1878.

Kjære Ole

Jeg har faat dit Telegram. Ja du er blit gammel nu, og gammel blir vi nogen hver. Det er bare du og jeg som er tilbage av Langekrer-Gluntan nu. Men du har vært den eneste som har levet rolig i Barndomshjemmet, jeg har vært verst til at flakke omkring. Vi flakker det vi må, vi Mennesker har svært lite at si til vaar Skjæbne. Du har i et langt Liv gjort mange Par Sko, jeg har skrevet mange Bøker, men saa dør vi begge og begge blir vi glemt. Det hele er ikke noget at bry sig om for det fødes nye Mennesker som ogsaa dør og igjen blir glemt. Saaledes går det os.

Du husker vel Tore? Han var farlig syk i Vinter, men er nu oppe igjen. Men nu er Ellinor blit syk i Baden-Baden i Tyskland og Marie og jeg skal reise til hende om noen Dager. Cecilia bor i Kjøbenhavn og har det godt. Min yngste Søn, Arild, han er gaat som frivillig til Krigen i Russland.

Mig selv er det ikke noget at skrive om, bare at jeg har vært frisk hele Tiden like til ifjor, da jeg fik Hjerneblødning, og det har sat mig meget ned. Men jeg er altsaa ikke daarligere ned at jeg nu skal flyge til Baden-Baden til Ellinor.

Det at flyge er en stor Fornøjelse, kan du tro, det er vel noget du ikke har prøvet. Jeg har fløiet flere Ganger til Utlandet og hjem igjen, og kan man berge sig for Sjøsyken der oppe under Himlen saa er det en storartet Reisemaate, og fort gaar det.

Mens jeg sitter og tænker paa Tingene derhjemme kommer jeg ihu nogen Myrer sørover fra Rønningen. De kunne visst grøftes og dyrkes op, hvis der var Fald for Vandet ned til Sjøen. Og jeg husker på Einan bortover mot Liland, der var det sikkert den mest utmerkede Dyrkningsjord og ligger saa vakkert til. Jeg har min gamle Interesse for Jordbruk som før, jeg har dyrket op Nørholm til det dobbelte og dertil plantet flere Hundrede Tusen Grantrær rundt som i Skogen min. Om firti Aar er det Tømmer av disse Planter. Men nu begynder jeg at bli træt og maa ha Folk til at stelle med det hele. Jeg har ingen Hjelp av av Børnene, de er hver paa sin Kant. Marie derimot har vært svert dygdig og er det enda. Og saa har jeg en overdygtig Gaardsbestyrer.

Når jeg nu kommer hjem fra Baden-Baden med Ellinor saa har jeg en liten Frist. Men hvis jeg lever saa skal jeg flyge til Wien den 22. Juni. Jeg skal være i et Møte der. Det værste er bare at jeg er likesaa dauhørt som Mor og Bestefar vaares var, men jeg ser godt. Jeg er ræd for at du kanskje ikke ser saa svert godt, derfor har jeg skrevet dette Brev med en Tømmermandsblyant, som jeg har spisset til Alverdens Ganger.

Jeg vet ikke om du er slik at du vil ha Blomster til Baaren din. Jeg sender aldrig blomster til noget Lik. Jeg synes det er en motbydelig Skik, og jeg har bestemt i mit Testamente at ingen Blomster skal sendes til mit Kadaver. Og du og jeg, kjære Ole, vi to som er igjen fra Langekrer, vi skal ikke bry os om slikt forargerlig Tøv som Kvindfolk staser til vaare Kister med. Vi skal bare dø slik som vi har levet, uten Skaperi.

Hilsen fra Marie og mig
Bror Knut.

Alf Larsen fikk . . .

(Forts. fra side 1)

derbyggende momenter: Alf Larsen fremhevet alltid seg selv som meget intelligentere enn sine søsken. Han hadde småkrøllet hår (riktignok et usikkert indisium), med en sjelden sterk affinitet til kjøp og salg. Han hadde endog bevilling som skraphandler.

Sikkert er det at Alf Larsen klarte å gjøre seg høyst upopulær ved å nekte å tro på jøde-gassing. Han ble endog ekskludert av Forfatterforeningen. Gamle venner

vendte ham ryggen og nektet å snakke med ham, iallfall når noen så det. Selv syntes jeg denne boikotten av Alf Larsen en gang måtte ta slutt, og ba ham bli medarbeider i Farmand. Det var han til å begynne med meget takknemlig for. «Det var som å få ridderslaget», sa han. «Folk hilser på meg igjen», refererte han begeistret. Et referat han siden helst ville glemme.

I det hele tatt er Henri Werring svært ukritisk i sin begeistring for Alf Larsen. I et brev til «vennen Niels(?) Astrup» skriver Alf Larsen

at «**jeg (A.L.) var kommet i vanry fordi jeg i de første hefter av Janus under okkupasjonen sa noen hårde ord til den gamle tid...**» Det var for ingenting å regne mot den frenetiske protest mot nazistenes million-gassing av jøder.

Han klager også over å være forfulgt av «visse hyper-radikale kretser hvis mest typiske representant er forleggeren Henrik Groth, som ikke har forsømt noen anledning til å forfølge og beklikke meg». Dette er alt for lett vint både av Alf Larsen og Werring. Groth er ikke lett å klas-

sifisere eller «bebåse».

Direkte ulogisk er det at Werring så fastslår (s. 152) at «Alf Larsen av fulle lunger sier sin mening i sine faste tidsbetragtninger etter krigen i Farmand» og så på neste side skriver at «Alf Larsen oppfattet ikke selv denne døgnfulle journalistikk i Farmand som noen hovedsak».

For til slutt å utfylle bildet må nevnes at Alf Larsen ikke bare var kunstner og åndsmenneske. Han var som sagt også maktmenneske. Han hadde stor innflytelse. Men også periodisk beskjedenheter.

Han ble tilbudt direktørstillingen for det nyopprettede **Gyldendal Norsk Forlag**, men mente at Harald Grieg passet bedre. Han sognet senere til **Dreyers Forlag**. De siste år skrev han mer i **Morgenbladet** enn i **Farmand**.

Selv savner jeg Alf Larsen både som dikter, essayist, venn og polemiker, både når han var mild og selvutslettende og vill etter å utslutte andre», skriver Farmands redaktør Hoff. (Utrolig nok: Fra 1960 til sin død beholdt Alf Larsen sin dikterlønn. **Red.anm.**)

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Ansv. redaktør:
KJELL BLICH SCHREINER

Adresse: Postboks 3239 Elisenberg, 0208 Oslo.

Redaktøren treffes etter avtale.

Abonnement: Pr. år kr. 160,- (i omslag kr. 200,-, utland kr. 240,-).

Giro: Post0808.51 64504. Bank 6063.0501248

Abonnement (10 nummer i året) løper til det oppsies skriftlig.

Annonser forskuddsbetales med kr. 2,- + m.v.a. pr. spaltem.m. Minstepris kr. 100,-.

Utgiver: A/S HISTORISK FORLAG

ISBN 0802-9652

Det nye Norge

En revolusjons viktigste kampmiddel er «massen». Det er et begrep, som kjennetegner vår tids mest eksplosive stoff. Det skal en liten gnist - eller en kruttkjerring - til for å tenne det, og eksplosjonens virkninger kan bli skrekkelige.

Fordi dens kraft ikke kan underlegges kontroll.

Massen er den til enhver tid store og alvorlige trusel mot samfunnsordenen, fordi det ikke øyeblikkelig kan etableres et tilstrekkelig kraftig vern mot dens utskielser.

I massen finnes ingen individer. Menneskets ansvarsbevisshet sløves, det intellektuelle sjaltet automatisk ut, straks dette trer inn i massen, som suggestivt vekker dets laveste instinkter. Disse instinkter er det som leder hele den store geléaktige kropp til å begå handlinger som dens enkelte bestanddel kanskje ellers ville reagere overfor.

En masse på tre fire hundre mennesker kan godt forfølge og slå ned et eldre ektepar, (Glistrup-eksemplet) men plukk en enkelt ut av denne, og du har en ynkelig pjalt, som aldri turde møtes mann mot mann.

Det kjedeligste som kan skje en masse er hvis den ikke finner avløp for et oppsamlet hat, brygget av de livets skuffelser som ethvert menneske møter på sin veg. Dette avløp finner den imidlertid ved å konsentrere sine angrep mot folk som politisk ytrer seg mot de revolusjonæres egne oppfatninger. Oftest skjer det med råtnede egg og tomater, - men også ved drapstrusler.

- Carl I. Hagen skal skytes under morgendagens møte på Jernbanetorget, lød den utvetydige drapstruselen som satte politiet i kraftig beredskap før hans tale 1. mai i år.

I «VG»s oppslag etter møtet, het det:

- Politifolkene stod der ikke først og fremst for å stoppe egg og råtnede tomater fra buende blitzere. De speidet etter attentatmenn.

På talerstolen var Carl I. Hagen utstyrt med skuddsikker vest og et skuddsikkert skjold han kunne søke tilflukt bak, om et attentat ble forsøkt gjennomført. Hagen ble i tillegg hentet av sivile polititjenestemenn på Stortinget og eskortert til Jernbanetorget umiddelbart før talen.

Dette skjer i dagens Norge.

Likevel går nordmenn rundt og innbiller seg at det hersker lov og rett i dette land.

Og myndighetene: De slår seg til ro med at alle problemer er løst, etter fengslingen av 7/8 ung-

Johan Per Greijner Svendsen

har avsluttet sitt livsløp.

Jeg hadde gleden av å være en av hans venner fra 1936 og fremover. Gjennom alle disse årene kjente jeg ham som en renhåret kar med begrunnede meninger og, fremfor alt, med sines meningers mot. Han sviktet aldri, men møtte de krav han ble stilt overfor med ro og sikkerhet.

Kamp mot okkupanten fra 9. april 1940 inntil konge og regjerings flukt fra landet. Derpå fulgte tjenestegjøring i AT, ekte-skap og barn. Skijegerbataljonen, Tøl og ny innsats. Deretter amerikansk krigsfangenskap for først godt ut i 1946 å komme

hjem igjen til dom og straff de kalte landssvik. Han som aldri bar Norge som en plakat, men alltid i sitt hjerte, hvordan kunne han være landssviket?

For Johan Per som for alle andre, som uansett hvor, gjorde en ærlig innsats for Norge under okkupasjonsårene passer Håvamåls ord:

Døyr fe,
døyr frender,
døyr sjølv det same.
Men ordet um deg
aldri døyr
vinn du eit gjetord gjævt.

Av A. Vang Sandaas,
Larvik.

GAMLE OG NYE NAZISTER

Av H. Oddlo Erichsen

Da Norge kapitulerte 10. juni 1940, satt «krigerne» på øst- og sørlandet igjen med et mindreverdighetskompleks de aldri klarte å kvitte seg med. Søringene gjorde jo en laber innsats mot fienden i sør, mens f.eks. nordlendingene og trønderne påførte tyskerne flere sviende nederlag. Men da kapitulasjonen var et faktum, respekterte vi avtalen og avbrøt kampene, og det ble gjort med æren i behold. Vi kledte oss ikke i nikkere, topplue og lugger, for så å gå ut i marka for å snikmyrde våre naboer. Det ble selvsagt ingen «høring» i ettertid for å plasere ansvaret for at uskyldige mennesker ble drept. Noen døde på sin egen åker med en kule i ryggen, ifølge Egil Ulateigs bok «Retten til å drepe». Vi nordlendinger kjempet tappert så lenge det varte, men ingen av oss drev «harejakt»

på naboer.

Den såkalte «hjemme-front» sørget både for dom og død på eget initiativ, og med godkjennelse av Mil-org. sjefen som sjefbøddel. Han lever fortsatt, men har gått i hi, for ikke vil han utale seg, og ikke vil han møte i offentlige høringer, men ble likvel da krigen var over, både justis og forsvarsminister. Dette på tross av handlinger som stred mot alle internasjonale konvensjoner, også folkeretten og det militære reglement. Der skulle iallfall morderne båret kjennetegn, armbind o.l. - samt bære synlige våpen under aksjonene.

De to grenselosene, som skulle føre det jødiske ekteparet Feldman over grensen til Sverige, stoppet på veien, slo ekteparet ihjel, ranet fra dem gull, smykker og penger og senket dem til bunns med streng og stein rundt halsen.

(Forts. side 7)

gutter som kopierte AKP-mls vanvittige ideer om en væpna revolusjon.

Bittert er det å se at de langt farligere horder får boltre seg fritt, uten at politi og rettsvesen griper inn. Men her er det vel det store antall som skremmer. - Massen.

Likevel. Bedre et oppgjør nå, enn å gli viljeløst og avvendelig inn under et terrorvelde, som vil strekke sine fangarmer stadig lenger utover landet.

Velkommen til Haglebu 14. juni

Den 26.04.-45 kom det til kamp her mellom tyske politisoldater og norske skijegere på den ene siden og milorg-jegere på den andre. Dette er den eneste trefningen under okkupasjonen hvor nordmenn kjempet mot hverandre. Hittil har milorg vært den rådende i å gi sitt syn på trefningen. For å komme så tett opptil det historisk riktige hendelsesforløpet som mulig har jeg vært i kontakt med flere av skijegerne som deltok i kampen. På grunnlag av de opplysninger jeg har, vil jeg gi en orientering om hva som skjedde sett fra skijegernes ståsted.

Orienteringen vil bli gitt med fremmøte ved Bautaen, Haglebu, den 14.06.-97 kl. 12.00.

For komiteen: Rolv Olsen.
2540 Tolga. Tlf.: 62 49 41 44
- 94 48 87 29.

Melding fra INO

Medlemsmassen i Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie (INO) består for en vesentlig del av personer som ble rammet av det politiske etterkrigsoppgjør. Det ligger deri at de fleste medlemmer nå er over 70 år. Med økende alder og svekket helse minsker yteevnen, og det er i de senere år blitt stadig vanskeligere å opprettholde virksomheten som før.

Det er som følge herav besluttet at INO skal nedlegge sitt kontor, og heretter følgelig bare kan kontaktes gjennom postboksadressen. Den umiddelbare årsak til beslutningen er at våre kontorer nylig har vært utsatt for gjentatt ruteknusing og annet grovt hærverk.

INOs interne foreningsvirksomhet vil imidlertid fortsette. Utgivelsen av Folk og Land blir heller ikke berørt av dette.

Henvendelser skjer som før under adresse: Postboks 3239 Elisenberg, 0208 Oslo.

Styret

TID FOR ETTERTANKE

Av E. L. Oslo

DEL II

I forbindelse med rettssaken mot ham, uttalte Vidkun Quisling bl.a.:

«Jeg har alltid vært anglofil, men etter det jeg opplevde i Russland i 20-årene, var jeg redd for at bolsjevikene også skulle overta resten av Europa. Jeg mente England var for svak til å stå imot. Tyskerne var de eneste som kunne stoppe dem. Derfor satset jeg på Tyskland.»

Denne uttalelse ble av mange betegnet som tankespinn, som useriøst uten en realistisk bakgrunn. Historien har fortalt oss noe ganske annet. Dokumentasjon:

Atomkrigen

Seksspalters artikkel i Aftenposten datert 3. februar 1992 med denne overskrift: «Vest-Europa mål for krig med a-våpen.» Herfra hentes disse opplysninger, som gjengis forkortet:

Warszawapakten planla full bruk av atomvåpen mot Vest-Europa under en mulig krig - helt frem til 1989. Også Frankrike skulle erobres, viser bemerkelsesverdige dokumenter som tyskerne har funnet i DDR.

Det er den tyske forsvarsminister Gerhard Stoltenberg som nå har fremlagt disse opplysninger etter at hans eksperter har finlest 25 000 dokumenter som Forsvarsdepartementet i Bonn klarte å sikre seg da DDR ble «nedlagt» i oktober 1990.

Ved en stabsøvelse så sent som i 1989 ble det planlagt bruk av 76 taktiske atomvåpen bare mot den østlige del av Schleswig-Holstein, uttalte Stoltenberg. - Warszawapakt-øvelsen «Våpenbrorskap 80» forutsatte at den første armégruppe un-

der en offensiv vestover skulle ha 840 taktiske atomvåpen til disposisjon, blant dem raketter av typen «Scud» og «Frog» og i tillegg flybårne atombomber og «operativtaktiske» raketter med større rekkevidde.

Den østtyske forsvarsminner, armegeneral Heinz Hoffmann, satte opp følgende mål for Warszawa-paktøvelsen «Sojus-83»: Fremrykking til Frankrikes grenser innen 13 til 15 dager og «erobring av Danmarks, Forbundsrepublikken Tysklands, Nederlands og Belgias territorier» for å tvinge disse land ut av krigen. Deretter skulle to armegrupper trenge inn i dybden i det franske forsvar, knuse dets strategiske reserver og nå frem til Biskaiabukten og Spanias grense innen 30 til 35 dager.

Warszawapakten sovjetiske øverstkommanderende, Viktor Kulikov, talte i interne dokumenter i 1983 om «innsats av hele arsenalet av tilintetgjørelsesmidler» og «en krig uten kompromisser inntil motstanderen er fullstendig knust».

Fra Aftenposten klippes en kort artikkel datert 24. februar 1997 med denne tekst: «Warszawapakten planla å angripe Danmark med atombomber ved innledningen av en mulig tredje verdenskrig, ifølge den danske avisen Berlingske Tidende. -

Hvis vi hadde kjent til disse planene, så hadde vi forbedret vårt forsvar bedre, sier Danmarks tidligere forsvarsjef, general K.G. Hillingsø til avisen. Landene i den østlige militæralliansen mente at det var et realistisk alternativ å slippe en atombombe som var ti ganger kraftigere enn den som ble sluppet over den japanske byen Hiroshima

under annen verdenskrig. (NTB)

Stalin ville ta Tyskland

Med denne overskrift kan vi i Aftenposten for 5. desember 1996 lese følgende omtale av den fransk-produserte TV-programposten i NRK 1: Hitler-Stalin - den farlige alliansen:

«I den tredje og siste delen av serien om Hitler og Stalins hemmelige allianser, blir det kastet nytt lys over selve krigsutbruddet mellom de to tidligere diktaturene. Hittil har de fleste trodd at det var Hitler som plutselig bestemte seg for å marsjere mot Moskva Nyoppdaget historisk materiale viser at dette slett ikke stemmer. Det var nemlig Stalin som satt på den opprinnelige planen om å angripe Tyskland, for gjennom dette brohodet å spre kommunismen videre til resten av Europa. For første gang står gamle sovjetiske offisersveteraner frem og forteller om dette.

Ved siden av sine millitære seire, vant Stalin også en moralsk seier i Nürnberg da nazistene alene ble fordømt for sine krigsforbrytelser. Sannheten var at også Stalin var ansvarlig for flere av de samme forbrytelsene.»

Et lyspunkt

Et lyspunkt i all denne galenskapen skiller seg ut i dagens Europa. Jeg tenker på presidenten i Tsjekkia, Václav Havel. Denne uortodokse presidentens tanker om et nytt og annerledes demokrati, som snarere skal ledes av uavhengige enkeltpersoner med faglig og moralsk styrke enn å være dominert av politiske partier, fikk han i første omgang ikke gehør for. Man kan forstå det når landet i dag har minst 36 partier, som konkurrerer om velgernes gunst. Allikevel vil dette såkornet spire etter hvert.

"Mennesket er ikke bare et produkt av den ytre verden, men er alltid også i stand til å forholde seg til noe høyere, selv der den ytre verden aldri så systematisk måtte

forsøke å ødelegge denne evnen i oss," skriver Václav Havel. Og videre: "Hvis vi vil, kan kjærlighet, trang til forståelse, åndens og tankens kraft varig stråle ut fra landet vårt. Denne strålingen kan bli nettopp det vi har å tilby som vårt særmerkede bidrag til verdenspolitikken. . . .

Masaryk grunnet politikken på moralen. La oss i en ny tid på en ny måte fornye denne oppfatning av politikken. La oss lære oss selv og andre at politikk burde være en uttrykk for trangen til å bidra til samfunnets lykke, og ikke til å lure eller voldta det. La oss lære oss selv og andre at politikk ikke behøver bare å være det muligens kunst, særlig der man med dette mener spekulasjonenes, kalkulasjonenes, intrigenes, hemmelige avtalers og den pragmatiske manøvreringens kunst, men at den også kan være det umuliges kunst, nemlig kunsten å forbedre seg selv og verden.»

I denne sammenheng går tanken til det sveitiske demokrati, til landet uten partiregjeringer og ministerkriser. Med folkeavstemninger som øverste kontrollmyndighet. Landet har med sin ultrademokratiske forfatningsform stått alene blandt verdens selvstendige stater, der de fleste representanter velges direkte av folket. Her kommer de store næringsorganisasjonenes innflydelse sterkt inn i bildet sammen med religiøse og kulturelle landssammenslutninger. Det sveitiske folk er ikke partipolitisk innstillet. Erfaringen viser, at når det treffer sine direkte avgjørelser, gir det en god dag i alle partiprogrammer og doktriner og bedømmer hver enkelt sak etter sin realitet, uten de mange sidehensyn som lett gjør seg gjeldene i en representativ forsamling.

Dette folket har i det hele tatt utviklet en ansvarsbevissthet og almen politisk innsikt, som gir det tryggeste grunnlag for hele samfunnsorganismens trivsel.

Bokanmeldelse

De fremste blant dem som samarbeidet med tyskerne

Av Hans Olavsén

Franz W. Seidler:

Die Kollaboration

1939-1945.

F.A. Herbig Verlagsbuchhandlung,

München-Berlin. 575 s.

- 78 DM

Dette er en bok som omfatter 189 biografier over menn som gikk inn for samarbeide med tyskerne. Listen omfatter ikke bare land som var alliert med eller okkupert av tyskerne, men også nøytrale land som Irland, Sverige og Sveits. Til og med noen briter og en amerikaner er tatt med. Av nordmenn omtales Rolf Jørgen Fuglesang, Albert Wiljam Hagelin, Knut Hamsun, Ragnvald Hvoslef, Jonas Lie, Gulbrand Lunde, Karl A. Marthinsen, Oliver Møystad, Frederik Prytz, Vidkun Quisling, Sverre Riisnæs, Henry Rinnan, Ragnar Skancke og Axel Stang.

Jeg har hittil vesentlig studert de norske biografiene og må dessverre fastslå at de er av vekslende kvalitet. Noen av dem er relativt positive, men det er tydelig at forfatteren har fått andre i vrangstrupen. Endel av de påstander som fremsettes, er direkte gale, mens andre nok på et vis kan være riktige, men likevel gir et skjævt bilde av hva vedkommende sto for.

Man kan ellers si at bokens verdi ligger i at den viser hvor mange betydelige mennesker det var som stilte seg på tysk side under den annen verdenskrig. Men som antydning, må boken leses med en betydelig grad av skepsis.

Hvis noen ønsker å kjøpe boken, kan INO være behjelpelig med å formidle en bestilling.

HAGLEBU (EGGEDAL)

Lørdag 14. juni -97 blir det gitt en orientering om kampen her den 26/4-45. Den eneste trefningen under okkupasjonen hvor nordmenn kjempet mot hverandre.

Frammøte ved bautaen kl. 1200. Ta med niste og kaffe.

**Averter i
Folk og Land!**

Hitler, Quisling og Hamsun

Av Advokat Gustav Høgtun

Det er fremdeles en utpreget frykt for ny-nazisme i verden og i den sammenheng diskuteres om vår største dikter i dette århundre Knut Hamsun var nazist eller ikke. Foranledningen er ikke minst den artikkelen Hamsun skrev i anledning Hitlers død og som ble tatt inn i Aftenposten umiddelbart før 8. mai 1945.

Med utgangspunkt i Hamsuns hyldning av Hitler påstår jeg at forsåvidt var Hamsun en større nazist enn Quisling og den nærmere begrunnelse er følgende:

Quisling og Hitler var omtrent jevnaldrene (født i 1887 og 1889) og døde begge i 1945. De etterlot seg hvert sitt politisk testamente som til tross for det samarbeid de hadde under 2.verdenskrig var høyst forskjellige.

Etter min oppfatning bør en person i første rekke bedømmes etter de tanker og motiver han selv har gitt uttrykk for, men selvsagt må det være anledning til å samholde dette med de handlinger vedkommende har foretatt.

For Hitlers vedkommende er det i virkeligheten svært godt samsvar mellom det han sa og det han gjorde, når en ser bort fra mer situasjonsbestemt uttalelser og som hadde til hensikt å føre folk bak lyset, hvilket Hitler var en mester i.

De uttalelser fra Hitler som jeg legger vekt på, er særlig det som finnes i hans bok «Mein Kampf» utkommet første gang i 1922 og hans politiske testamente skrevet like før selvmordet i mai 1945. (Undertegnet kl.4 om morgenen 29. april med 4 vitner: Goelsbels og Bormann samt representanter for hæren). Dvs. sannheten finner jeg i et tillegg til selve testamentet og som ble skrevet av Hitler i løpet av 29.04.-45 og hvor det på slutten hete: «Det tyske folks innsats og offer i denne krig har vært så store at jeg ikke kan tro de har vært forgjeves. Målet må fremdeles

være å erobre territoriet i øst til det tyske folk.» («Understrøkningen er foretatt av meg.») Dette er i samsvar med hva Hitler skriver i Mein Kampf.

Den 2.verdenskrig var Hitlers personlige krig, planlagt og igangsatt av Hitler som en angrepskrig, gjennomført av ham med brutalitet og hensynsløshet samt forlenget utover tidspunktet for det åpenbare militære nederlag med umåtelige ødeleggelser og menneskelige lidelser til følge.

Selvsagt hadde Hitler mange villige medhjelpere, men Quisling var ingen bevisst medarbeider til Hitlers krig. Det fremgår av Quislings politiske testamente.

Før jeg går nærmere inn på det, minner jeg om en artikkel som stod i Folk og Land 1987 nr. 7 med overskrift «Quislings generaloppgjør med tysk imperialism.» I den vises til en rapport fra tyskeren Hagemann dat. 16.04.-43, om en hard samtale som han og lederen for SS Einsatzstab, Neumann, hadde med Quisling og hvor Quisling hadde sagt «at når man stod overfor en tysk politikk som bygget på vold, list og bedrag, da ville det finne sted en samling av alle andre folk mot Tyskland, og dermed ville ikke det store mål kunne oppnås, uansett hvordan krigen endte.»

Hva var så det store mål som var motivet for Quislings handlinger? Det beste innblikk i dette får en ved lesning av det som Quisling skrev i tidsrommel 1. til 6. oktober 1945 mens han satt innesperret på Akershus og ventet på at rettsforhandlingene i Høyesterett skulle ta til. Disse «Universalistiske strøtanker» er tilegnet hans hustru Maria og tatt inn i «Maria Quislings dagbok» utgitt av Øistein Parmann på Dreyers forlag.

Quislings generelle filosofi går lenger enn det han rakk å si i sin forklaring for Høyesterett 11. oktober, men jeg skal nå først sitere hva Quisling sa under rettsforhandlin-

gen m.h.t. at han i lagmannsrettens dom ble beskyldt for å ville «føre Norge inn i et germansk forbund under Tysklands ledelse.» Jeg viser til den offisielle publikasjonen av straffesaken s. 453, 2. spalte: «Det er ikke tale om germansk forbund, det er slått helt ut, og det er min skyld, min agitasjon, mitt arbeid blant disse for å få dem over fra det germanske til et felles europeisk, og det gikk omsider, og jeg utarbeidet også en Europa-pakt.»

«Det var ikke hensikten å bringe Norge inn i krigen på Tysklands side men å gjenopprette Norges nøytralitet under en foreløpig tysk besettelse inntil krigen var avsluttet på den ene eller den annen måte.»

Videre sa Quisling på s.459, 2. spalte: «Kommunismen har mange gode sider, men den har en kjempefeil, den er materialistisk.» Og s.460, 1. spalte; «i universet eksisterer en guddommelig makt, og den er knyttet til utviklingen på de av klodene som er bebodd, og at det som nå skjer i denne store tid på jorden er et stort tidskifte hvor Guds rike begynner å ta form på denne jord i virkelig forstand.» - «jeg mente at politikken er et middel i noe høyeres tjeneste.»

Den siste handling Quisling foretok som Ministerpresident var å utnevne seg selv til sogneprest i Fyresdal hvor hans far og forfedre i mange slikt ledd hadde vært prester. Istedet for å få anledning til en forkynnelse som vi må tro lå ham på hjertet, ble han henrettet.

Jeg skal ikke her ta opp noen diskusjon om henrettelsen var juridisk berettiget eller ikke.

Under enhver omstendighet våger jeg den påstand at Quislings forklaring for retten og hans «Universalistiske strøtanker» inneholder mange verdifulle betraktninger som det er god grunn til å legge seg på hjertet. De danner bilde av en person som i aller høyeste grad er for-

(Forts. side 7)

Husker du?

Et mininportrett av "rettsstaten" 1945

Av John Sand

Tyskertøser skal merkes

- Under «Fritt Ord» i Romsdals Budstikke 13. august 1945 vil til dømes ein lesar merkje desse jentene med ein T (Tyskar jenter) eller ein P (prostituert). Han avsluttar med ein appell:

«Hardast muleg dom over tyskarjentene».

(Sunnmørsposten)

Udyr skal gå med armbind

- Er myndighetene klar over at disse udyr i menneskeskikkelse kan blande seg med gode nordmenn både på badeplasser, sportsplasser etc. og man kan da ufrivillig komme i samtale med dem. Vi forstår myndighetenes vanskeligheter med å huse alle disse, men la oss komme med et forslag:

Alle skal ha portforbud og når de skal utføre sine ærender eller på en eller annen måte må forlate sine hjem, skal de bære armbind med NS-merke i.

Vi krever en fortgang i denne så landsviktige sak. (Telemark Arbeiderblad 4.8.-45.)

Forbud mot renslighet

- Det blir ikke lett for nazistene og de andre landssvikerne i Sandefjord å renvaske seg. På Sandefjord kommunale bad er det nå satt opp en plakatsom meddeler, at tidli-

gere medlemmer av NS og andre som har vist unasjonalt holdning, er nektet adgang til badet. Forhistorien er den at noen av badets trofaste gjester har klaget til bestyreren over at NS-folk og andre av samme ulla skal få lov å breie seg i badet.

(Dagbladet 5.9.-45)

Medlemskap er oppsigelsesgrunn

Dom ved Oslo Byrett

- Gårdeieren bekreftet at den eneste grunn for oppsigelsen er medlemskap i NS. Intet annet enn medlemskapet har vært å utsette på leieboeren.

Retten bemerket at et tidligere medlemskap i NS, således som det foreligger i dette tilfelle, må ansees som fyllestgjørende saklig grunn for oppsigelse av et leieforhold, jfr. husleielovens § 38.

(«VG» 6.9.-45)

Stopp lovlige utbetalinger

I finansminister Paul Hartmanns bok, «Bak fronten» leser vi: (side 353)

- Wold bragte frem et pussig spørsmål som var kommet fra Finnmark. Det fantes der statspensjonister som var nazister. Spørsmålet var om pensjonene skulle stoppes. Det er nokså på det rene at det ikke er noen lovlig adgang til å gjøre dette, men det ble likevel **enstemmig besluttet at man skulle stoppe utbetalingene.**

En Stortingsmanns takk til oss alle

Den kjente Stortingmann og Senterparti-politiker, Erland Asdahl, som gikk sterkt til rette mot rettsoppgjøret etter okkupasjonen, sendte før sin død følgende brev til Folk og Land:

- Reaksjonene på avisintervjuene med meg angående rettsoppgjøret etter krigen har vært overveldende.

Jeg kan bare uttrykke min hjertelige takk for alle reaksjoner både i form av blomster, brev og telefoner.

Det har vært en sterk stimulans, ikke minst i denne vanskelige sykdomsperioden.

Erland Asdahl
(sign.)

Lingeveteranen Svein Blindheim, "Folk og Land" 6/87, i intervju med red. Idar Aarheim:

Tullprat at regjeringen i London besto av helter

Svein Blindheim

For et par uker siden, vakte tidligere stortingsmann og hjemmefrontleder, Erland Asdahl, berettiget oppsikt i mediene da han gikk til front-

angrep mot «Rettsoppgjøret» etter krigen og en flengende kritikk av London-regjeringen. Nå følger en annen krigsveteran fra den seirende side opp med minst like hårde ord: Lingeveteranen Svein Blindheim. I en samtale med redaktør Idar Aarheim i INOs pressetjeneste, sier han at «det mildest talt må kalles tullprat å kalle Nygaardsvold-regjeringen for helter». Temaet for samtalen var det nye åttebindsverket «Norge i krig» som nettopp er avsluttet og hvor London-regjeringen omtales som krigstidens helter. Begge ser på verket «Norge i krig» som Skodvinlegenden satt i system siden det er historieprofessoren og hans elever som er ansvar-

lige for det. Her er utdrag av samtalen:

Norge kapitulerte totalt 10. juni 1940.

Aarheim: For meg synes det som om London-regjeringen, etter hvert som det gikk dårligere med krigen for tyskerne, angret på at de hadde kapitulert i 1940. De syntes kanskje at det var litt flaut å sitte så arbeidsledige i London?

Blindheim: I utgangspunktet var det en grov selvmotsigelse at et land som har kapitulert ned til siste patron, samtidig påstår at det har lov til å krige videre. Vi kan i lengden ikke godta deres dobbelte bokholderi. Histo-

risk må det komme til en revurdering som ikke er foretatt i «Norge i krig».

«Innsatsen» i Finnmark

Ta f.eks. London-regjeringens «innsats» da den endelig høsten 1944 fikk sendt et bergkompani på 234 mann «for å befri Finnmark» - en jobb som forresten allerede var gjort av russerne. Først måtte de tigge britene som disponerte hele den norske flåten, om plass til kompaniet på et norsk skip. Men de fikk ikke med seg tilstrekkelig hverken av kamputstyr eller proviant som de måtte få av russerne.

Det er en skam at disse velfødde karene fra England og Skottland - vi led ingen

nød der borte - gikk igang med å skrive midviser om finnmarkingenes dårlige, nasjonale holdning og klippe håret av jenter som ofte på tvilsomt grunnlag var angitt som tyskertøser.

Tyskertøsene

Når det gjelder de såkalte tyskertøsene som for det meste var skikkelige norske jenter som hadde giftet eller forlovet seg med tyskere i løpet av krigen, sies det kritiske ting i bind 8 som aldri tidligere i etterkrigstid har vært innrømmet så klart i et offentlig verk.

Aarheim: Nei, dette tross for at Hjemmefrontens pøbelaktighet på dette punkt var velkjent for alle. Derfor har jeg lyst å sitere følgende fra siste bind av «Norge i krig» at «når det gjaldt tyskertøsene, tillot vi gatens justis. Det er her tale om animalske drifter. Mens jublende menneskemengder så på, ble jentene snauklippet. Noen fikk klærne revet av og måtte løpe nakne gjennom gatene.»

Men Blindheim, hvorfor grep ikke dere som var offiserer dengang inn mot denne mishandling av både kvinner og småbarn?

Blindheim: For meg er det et sårt punkt i samvittigheten å tenke tilbake på hvordan disse unge kvinnene ble stuet sammen under uverdige, uhygieniske forhold. Maten var elendig og de som var mødre, hadde småbarn med. De var blitt sjikanert og ikke var det sjelden at det de eide, var blitt stjålet. I et par konkrete tilfeller i Oslo, forsøkte jeg å få hjemmefrontsoldatene som voktet dem til å oppføre seg korrekt. Men det var ikke enkelt. Massementaliteten hersket og man skulle ikke vise meget av human innstilling før man fikk slengt «nazi-sympatisør» etter seg.

Overlege Jon Leikvam:

I 1945 seiret demokratiet - men ikke rettsstaten

- Det var en underlig form for rettsstat som ble innført i 1945. NS-folk, frontkjempere og andre som var blitt angitt på grunn av sladder og rykter, ble arrestert og ført inn til overfylte fengsler og fangeleirer hvor det ikke var sørget for det mest elementære av utstyr, hygiene eller forpleining.

Verst var det at mange av dem som foretok arrestasjonene, var tidligere tyskerarbeidere som 8. mai skiftet ut anleggsspaden med norske armbind og britiske maskinpistoler.

Også blant de såkalte polititroppene fra Sverige, «Smörgosserna», var det mange pøbelaktige personer som aldri brude ha hatt noe med fangebehandling å gjøre -

Dette forteller tidligere overlege ved samtlige fengsler i Oslo under og etter krigen, Jon Leikvam, i et intervju med redaktør Idar Aarheim i INOs pressetjeneste. Overlege Leikvam var i okkupasjonstiden kjent som superjøsning. Han forhindret f.eks. flere ganger at norske motstandsfolk slapp å havne i tyske fangeleire - på medisinsk grunnlag.

Skremmende massepsykose

På spørsmål om ikke Leikvam som alle jøsninger gledet seg over at krigen var slutt i 1945, svarer han:

- Jeg fikk i alle fall ikke anledning til å glede meg særlig lenge når jeg så hva som skjedde med de landsvismistenkte i fengsler og

fangeleirer. Det var skremmende å se på nærmeste hold hvordan seierherrene behandlet den tapende part og hvordan tyverier og den rene gatejustis florerte. Det var som om disse folkene var gått fra vettet. De kunne ikke glede seg over krigens slutt uten samtidig å pine og plage andre.

Mishandling under og etter krigen

- Vi har hørt at tyskerne i blant benyttet seg av tortur under forhør, men forekom det også mishandling av de landssvismistenkte som ble arrestert etterpå?

- Det tyske sikkerhetspoliti, Gestapo, brukte i blant pinlige forhør for å fremtvinge opplysninger og tilståelser. Som lege må jeg si at

det var sjelden at dette hadde påført fangene alvorlige, fysiske skader. De psykiske virkninger var gjerne verre. Seierherrene benyttet derimot ikke tortur under forhørene, men allikevel forekom adskillig av mishandling og vold. Alvorlige slag og spark var vanlig, likeledes simulerte henrettelser og de groveste trusler om både mishandling og skyting. Smertefulle oppstillinger og straffeeksersis hørte til dagens orden.

Ingenting skjedde til det bedre ved at jeg rapporterte forholdene.

Maten var også så dårlig og utilstrekkelig at mange av fangene i løpet av sommeren 1945, deriblant Quisling, led av mangelsykdommen beriberi.

Gamle og nye ...

(Forts. fra side 3)

Da krigen var slutt, ble de stillet for retten, men ble fri-funnet...!» Likene ble som kjent funnet på bunnen av Skrikerudtjern.

Idag prøver man å gjøre seg viden berømt på å arrestere noen unggutter, fordi de angivelig truer den offentlige sikkerhet, mens Blitsgjengen er «fredet» for alle offentlig reaksjon fra politiets side, de som virkelig bygger sin ideologi på «vepna revolusjon» i Norges land.

Hitler, Quisling og ...

(Forts. fra side 25)

skjellig fra Hitler og den nazisme Hitler stod for.

For min egen del tillater jeg meg å føye til litt om Jesus. Det måtte stå klart for Quisling at han ikke kunne virke som prest i en kristen kirke uten å forsøke å gå i Jesu fotspor. Nå må jeg si at jeg er skuffet over at jeg i hans skrifter finner lite eller intet om hovedpersonen, altså Jesus.

Det kunne ha vært en særlig grunn for Quisling til å komme nærmere inn på den rolle Jesus spilte i Palestina for to tusen år siden. Landet var da okkupert av romerne og jødene dannet en isfront mot okkupanten på samme måte som nordmennene dannet en isfront mot tyskerne og de som samarbeidet med dem - særlig mot NS. Jesus brøt denne isfronten. Det fremgår av teksten i evangeliene. Hvorfor han gjorde det, har jeg en forklaring på som jeg gjerne skal utrede ved en annen anledning.

Til slutt noen bemerkninger om «Gåten Vidkun Quisling» ift. professor Langfeldts bok utgitt på Aschehougs forlag i 1969. På side 60 i boken heter det at «det var ideen om det nye Gudsriket som hadde vært drivkraften i ham. Det er sannsynligvis en ærliguttalelse,» «Quisling var i god tro når han mente å handle til fedrelandets beste. Det må vi derfor godta.»

Langfeldt hevder at «hele rettsapparatet, inklusive de sakkyndige, var påvirket av folkeopinionen . . . det må

medgis at alminnelige framgangsmåte ikke ble benyttet.» (se s. 102) Etter Langfeldts oppfatning forsømte forsvareren å krysseksaminere de sakkyndige «vis a vis det massive materiale som tydet på sjelelig abnormitet hos siktete.»

Som kjent avga Langfeldt den 5. feb. 1946 en erklæring angående Hamsun hvor det heter:

«1. Vi anser ikke Knut Hamsun som sinnsyk og antar ikke at han har vært sinnsyk i tiden for de påklagede handlinger.

2. Vi anser ham som en person med varig svekkede sjelsevner, men antar ikke at der er noen aktuell fare for gjentagelse av straffbare handlinger.

Som følge her av tilbragte Hamsun 119 døgn på en anstalt for sinnslidende, men var likevel istand til å skrive et nytt mesterverk: «På gjengrodde stier.»

Både Hamsun og Quisling er forlengst døde i fysisk forstand. Hamsun lever imidlertid i høy grad videre. Det viser salget av hans bøker.

Når det gjelder Quisling må det også sies at han lever videre bl.a. forsåvidt som ordet quisling er gått inn i verdenssprøgene som betegnelsen for en landsforreder og da spesielt en som forråder sitt land til fordel for «nazister».

På den annen side kan kanskje hevdes at Norge har forrådt det som var en kongstanket både hos Hamsun og Quisling. Hva denne kongstanken gikk ut på fremgår av Hamsuns avisartikkel dat. 7. mai 1945 og som i Torkild Hansens bok om Hamsun er sammenfattet slik på s. 12: «Her ble Hitler skildret som en kriger for menneskeheten, en forkynner av evangeliet om rett for alle nasjoner, en reformatorskikkelse av første rang.»

Det er hevet over enhver

tvil at Hitler ikke fortjente denne hyldest.

Derimot fortjener Quisling en viss hyldest fordi han bl.a. gikk inn for en Europapakt som et skritt mot «Gudsriket». Norge har ikke villet følge ham på denne veien.

BREV

Hvor ble de av?

Hvor er det blitt av alle disse juristene som med eller uten embetseksamen gjorde et kenguruhopp inn i fete embeter umiddelbart etter okkupasjonen?

Veltet bølgen dem tilbake eller fikk de hoppe videre, fordi de under den store offerfesten, ved en slags juridisk spostasi, bar frem til alteret mere enn hva det strengt tatt ble forlangt av dem?

K.A.T. Lillehammer

Flukten til Sverige

Etter okkupasjonen fikk vi en lang rekke krigsforfattere, som suget og syltet de siste monetære safter ut fra all elendigheten. De fant et lett stoff, som de eltet etter beste oppskrift, og publikum fortærte alt hva det fikk.

På det vis fikk etterhånden norsk litteratur et verdistempel av høyst tvilsom art. Forfatterne suget fortsatt og da boksalget etterhvert skrumpet inn, gikk beretningene videre som føljetonger i ukebladene. I sannhet, - de fikk da litt ut av krigen, - der andre blødde. De selv «flyktet» antakelig til Sverige, hvor kostholdet var kongelig, og hvor de ifølge boken «Bak fronten» (som finansminister Hartmann skrev i London) skapte London-regjeringen megen arrighet og trouble.

Hva vi aldri får vite: **Hvorfor flyktet de?**

Magda Vik, Oslo

SPANIA

Festlige rekkehus, møblerte, fredelig sted 2 km fra herlige badeby Torrevieja, fra 230 000 NOK, helårsleie 20-30 000 NOK. Vi har penger nok, tar ingen provisjon. Her er masse festlige nordmenn allerede. Kom også du for å se! Lesere av F&L får gratis overnatting av oss tre døgn for i ro og mak se på sitt drømmehus. Vi har 13 års erfaring, hjelper deg i alt.

Åse og Arne Roll, Call SOL 122, Torreta 3, Torrevieja, Alicante, Spania. Tlf.: 00 34 6 5714771.

BOKTJENESTEN

Postboks 3239 Elisenberg, 0208 Oslo. Telefonbest.: 22 56 10

..... eks. Vidkun Quisling: Russland og Vi (Innbundet) kr. 250,-
..... eks. Vidkun Quisling: Russland og Vi (Heftet) .... kr. 150,-
..... eks. Odd Melsom: På nasjonal uriaspost ..... kr. 50,-
..... eks. Knut Steenstrup: Dilemma ..... kr. 50,-
..... eks. Sundra Sand: Hva er Kristen Samling? ..... kr. 5,-
..... eks. Sundra Sand: Noen enrindringer fra tiden omkring Vidkun Quislings siste dager ..... kr. 5,-
..... eks. Roald A. Nielsen: "Solbris Ohoi!" ..... kr. 50,-
..... eks. Anna Kientopf: Det fredsfjendtlige trauma ... kr. 50,-
..... eks. Hans Gervik: Refleksjoner etter 50 år ..... kr. 50,-
..... eks. Sigurd Senje: Glemt Soldat ..... kr. 50,-
..... eks. Svensk frivillig: Ragnarok ..... kr. 50,-
..... eks. Tom B. Jensen: Vidkun Quisling - en bibliografi ..... kr. 50,-

Legg til kr. 20,- for forsendelser ved forskudsbetaling til: **Postgiro** 0807-5.15.02.89. **Bankgiro** 6063.05.00926 eller ved **sjekk i kontanter** eller **frimerker**. (Ellers porto og oppkravsgebyr.)

I alt bestilles for kr. .... som betales slik:

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr.: ..... Sted: .....

FRONTKJEMPERBREV SØKES

I forbindelse med min undersøkelse av frontkjempernes posttjeneste (se Folk og Land nr. 1/2-95) er jeg interessert i å kjøpe brev fra norske frivillige. Det er konvoluttene (ikke innholdet) med stempler fra miilitærenhetene som er av interesse. Evt. beskrivelse eller fotokopier, gjerne med prisangivelse, bes sendt til

Advokat Karl U. Sanne
"Jounkershaff"
L-7481 Tuntange
Luxembourg
Telefon: 352-63 519

REISE TIL BALTIKUM

med "egen" buss ultimo juli. Vi besøker bl.a. Tallin, Narva og Riga og reiser på Rgt. Norges "igjengrodde stier" i Estland og Lettland. Er du interessert?

Send navn og adresse til INO, Boks 3239 Elisenberg, 0208 Oslo, så får du nærmere opplysningere. Merk konvolutt "Baltikum".

LA BUDSTIKKEN GÅ

Er du i besittelse av - eller kjenner du noen som har - portretter eller gruppebilder av frontkjemperne, gjerne også bilder fra fronten, treningsleiren eller permisjonen.

Send oss dem, - og du gjør oss en stor tjeneste. - Om ønskes returneres bildene etter avfotografering.

Bildene kan sendes til:

Knut Baardseth
Postboks 30
2310 STANGE.

eller til Institutt for Norske Okkupasjonshistorie;
Boks 3239 Elisenberg, 0208 OSLO.

Et møte med det inhumane

Vanskelig visitt til de siste marxister

Av Hakon Warendorph

Jeg er kommet over en lettvintrykksak ved navn **monitor**. Det avlegger INO og «de aldrende hirdmenn» en visitt. Den er ikke vennlig-sinnet. Det er på sin plass og si tvert imot.

En monitor er ifølge de elektronisk sakkyndige et «kontinuerlig registrerende kontrollapparat». Derfor er visitten vanskelig. Et apparat er ingen god samtalepartner. I sin enetale bebreider den INO og Folk og Land den grad av varsomhet som er utvist hva adresse angår. Jeg kan forsikre at både velkomne og dessverre uvelkomne ikke har hatt noen vanskeligheter med å finne frem. Vår virksomhet har da også vært av særdeles fred-sommelig art og bare den voldstrussel som Blitz- og monitormiljøer innebar for et ellers fredelig miljø, gjorde at Alfa Bibliotek, som også har vært en del av virksomheten, beholdt sitt skilt alene. Det skulle vise seg at det ikke var nok for å skjærme våre naboer og kontoret.

Monitoren føler seg be-føyet til å harselere i infantil overfladiskhet og på gym-nasiastvis. Det tar vi ikke tungt. Fra desperate kommunistspirer og stalinelskere ser vi på slikt som heder. For at monitoren ikke skal bli skuf-fet og kanskje bli rødglø-dende, skal vi tvert imot i opplysningens tjeneste bringe litt olje til den knirkende maskin. Vi kan opplyse at den bergenske monitors utsendte og oppildnede medarbeidere (eller kanskje lokale støt-te) tropper i hovedstaden) har fulgt oppfordringen om initiativ. Med stort mot og ditto iherdighet har de slått et slag for tale - og trykkefriheten samt fredelig sameksistens.

INOs kontorer «på beste vestkant» er besøkt fem ganger, raskt etterfølgende. Ikke for en frisk diskusjon eller gjennomgang av bibliotekets dokumenter etc. Nei, besøkene fant sted i nattens mulm og mørke. De bolde registratorer fant, som rime-lig var, dørene låst, men i sin forutseenhet hadde de bragt med seg stener (for brød?) og annet skyts. Med dette var det en enkel sak å bane seg veg gjennom vinduene. Men ikke for å studere. Nei, medbragte malingsspann, betegnende nok med rød maling, ble kastet inn gjen-nom de istykkerslåtte vinduer. Deretter en rask retrett. Ja, ja, sann. Spannene var uten lokk, hver gang.

For å gjøre gleden full-stendig for monitors disipler, må jeg innrømme at raidet var vellykket. Atter en gang har de «fredsommelige» pø-bler fra slike betente miljøer oppnådd sine hensikter. De har igjen grepet til vold mot sine meningsmotstandere. Taktikken fra tredveårene er arvet. **INO flytter** ut. Det er alternativet til selvskudd og annet væpnet forsvar som selvsagt ikke var aktuelt. INO lar seg ikke smitte av "freds-englene". Skulle ikke dette fylle gledens beger, kan til-føyes at politiet i Oslo ikke har rerurser til å «se på sa-ken». Det er enkelte byller

det ikke skal stikkes hull på og mange myter om ikkevold som må få leve.

Så tilbake til monitoren programmerte motvilje mot anonymitet. Monitoren opererer på sin side verken med oppholdssted eller «fabrikat». I klartekst betyr det at bladet bare har et postboksnummer i Bergen, ingen redaktør er oppgitt, ingen ansvarlig. Ikke et eneste av de ca. 20 inn-legg/artikler er signert, ingen av de 14 illustrasjonene synes å ha opphav eller rettigheter. På tross av dette anmoder de ukjente sine eventuelle lesere om å støtte bladet med abonnement eller på annen måte. Det er tydelig at monitoren er nokså tilfeldig programmert.

Det er ikke alltid greit å være ung. Det er heller ikke enkelt å være historieløs når man skal ta standpunkter og handle på grunnlag av historien. Når det gjelder «moni-tor» kunne det være fristende å si som skrevet står: «Far, forlat dem, for de vet ikke hva de gjør.» Jeg vet ikke om de er riktig så åndsforlatte at denne vakre tanke passer her. Jeg tror tvert i mot at de med velberådd hu gjør det de maktet for å terrorisere andre til taushet. Det er den illeluktende røde medisin. Den som utsletter mennesket og gjør det til en monitor.

Fy deg, Amland

Aktor i Amland-saken, Claus Wiig, presiserte tiltaltes forbryterske tendenser, idet han allerede i 12-årsalderen hadde vært med på epleslang.

Ellers var det ikke stort å bemerke i landssviksaken mot ham.

Abonner
på
Folk og Land
til
et ungt
menneske!

For dets fred slår leir

Flaggstengene sto tomme den 7. juni.

Et stygt tegn på at dagen ikke eier den plass i nasjonens bevissthet, som den med rette har krav på.

Vi lukrerer på den ved innsamlinger til redningsskøyter og andre formål, men vi bøyer oss ikke i respekt og takk for de menn som i 1905 seiret i den kamp for frigjøringsverket som begynte på Eidsvoll i 1814.

For 7. juni bragte oss oppfyllelsen av Eidsvoll-grunnlovens klare ord: "Norge er et fritt, selvstendig, udelelig, og uavgengig rike".

Derfor må dagen lyse i vår historie og derfor bør den innta den samme plass i nasjonens bevissthet som den 17. mai alltid vil ha det. Hva var det i første rekke gjorde at vi sto så sterke i 1905 - at vi kunne oppsi unionen med Sverige, - vasalstaten vi i realiteten ble betraktet som?

Jo, det at vi hadde en klok og dyktig fører, som sammen med sine menn sto djervrt opp og talte nasjonens krav, *Christian Michelsen*. Og at det samtidig sto et enig folk bak dem med *forsvarskraft og forsvarsvilje*.

Det var det norske folks levende forsvarsvilje som muliggjorde atskillelsen, - som hindret Sverige fra å beholde hva det mente å ha hevd på.

For dør forsvarsviljen hos et folk og kveles forsvarsevnen er også dets saga som selvstendig nasjon ute.

Derfor må dagen 7. juni - igjen gjøres levende i våre sinn ved de stolteste ord i vår nasjonal-sang: Også vi når det blir krevet for dets fred slår leir.

Hedersmannen Jon Leikvam

I forbindelse med omtalen av overlege Jon Leikvam, som vi bringer på side 6, kan nevnes at han er født i 1888, men fortsatt høyst oppegående.

Den tidligere motstandsmannen har gjennom flere år vært med oss i INO, og er også fast abonnent på FOLK OG LAND, som han vil ha tilsendt åpen, uten om-slag.

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Adresse: POSTBOKS 3239 ELISENBERG, 0208 OSLO.